

Liza Vingejt

DOK JOŠ NISMO BILE VAŠE

Preveo
Marko Mladenović

■ Laguna ■

Naslov originala

Lisa Wingate

BEFORE WE WERE YOURS

Copyright © 2017 by Wingate Media, LLC

Translation copyright © 2019 za srpsko izdanje, LAGUNA

Za stotine koje su nestale
i za hiljade koje nisu.
Da vaše priče
ne budu zaboravljene.

Za one koji pomažu današnjim siročićima
da zauvek nađu dom.
Da uvek znate koliko vrede
vaš rad
i vaša ljubav.

© Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Dok još nismo bile vaše delo je istorijske fikcije. Svi događaji i dijalози proizvodi su autorkine mašte i ne treba ih tumačiti kao stvarne. Tamo gde se pojavljuju ličnosti iz stvarnog života, okolnosti, događaji i dijalози koji se tiču tih ličnosti potpuno su izmišljeni i nisu pisani s namerom da se promeni u celosti fiktivna priroda dela. U svakom drugom pogledu, svaka sličnost s licima živim ili mrtvim sasvim je slučajna.

„Jeste li znali da u ovoj zemlji slobodnih i kući hrabrih postoji veliko tržište beba? A hartije od vrednosti koje menjaju vlasnike... nisu puke gravirane cedulje koje obećavaju određene novčane dividende, već žive i zdrave bebe od krvi i mesa.“

IZ ČLANKA „TRŽIŠTE BEBA“,
The Saturday Evening Post, 1. februara, 1939.

„One su, stalno je ponavljala [Džordžija Tan], neispisane tablice. Rađaju se neukaljane, a ako ih usvojite u ranom uzrastu i okružite lepotom i kulturom, postaće sve što želite da budu.“

BARBARA BIZANC REJMOND,
Kradljivica beba

UVOD

Baltimor, Merilend

3. AVGUST 1939.

Moja priča počinje jedne sparne avgustovske noći, na mestu koje nikada neću videti. Soba oživljava samo u mojim maštarijama. Kada je zamišljam, uglavnom je velika. Zidovi su beli i čisti, posteljina šuštava kao opali list. Ta privatna odaja ima sve najbolje. Napolju, povetarac je posustao a cvrčci trepere u visokom drveću, svojim zelenim skloništima tik podno prozorskih okvira. Zaveses se njišu ka unutra dok iznad glave kloparski tavanski ventilator, vukući vlažni vazduh koji nema želju da se pomera.

Unutra struji miris borova, a žena vrišti i istiskuje dok je medicinske sestre čvrsto drže na postelji. Znoj joj se skuplja u lokvice na koži i teče joj niz lice, ruke i noge. Zgrozila bi se da je svesna toga.

Lepa je. Blaga, nežna duša. Nije od onih koje bi namerno izazvale katastrofalni razvoj događaja koji počinje upravo ovog trenutka. U svojim brojnim godinama života, naučila sam da se ljudi s drugim ljudima većinom slažu najbolje

što umeju. Nikoga ne žele da povrede. To je samo strašan propratni proizvod preživljavanja.

Za sve što će uslediti nakon tog konačnog, nemilosrdnog naprezanja nije ona kriva. Ona proizvodi upravo ono poslednje što bi mogla poželeti. Iz nje izlazi nemo meso – malena, svetlokosa devojčica lepa kao lutka, a ipak modra i nepomična.

Žena ne može da zna sudbinu svog deteta, a čak i ako je zna, do sutra će, usled lekova, uspomena na to biti obična magla. Ona prestaje da se bacaka i predaje se snu u sumraku, uspavana dozama morfijuma i skopolamina koje su joj date da joj pomognu da pobedi bol.

Da joj pomognu da sve izbacila iz sebe, što će ona i učiniti.

Dok lekari šiju a sestre čiste ono što je ostalo, vodi se saosećajni razgovor.

„Tako je tužno kada bude ovako. Uopšte nije u redu kada jedan život ne udahne nijedan dah na ovom svetu.“

„Katkad moraš da se zapitaš... zašto... kada se za nekim detetom toliko žudi...“

Spušta se koprena. Okice se pokrivaju. One nikada neće videti.

Ženine uši čuju, ali ne mogu da shvate. Sve samo ulazi u njih. a onda se gubi. To je kao da pokušava da uhvati oseku a oseka joj curi kroz stisnute prste, da bi je na kraju ponela sa sobom na pučinu.

Negde u blizini čeka muškarac, možda u predsoblju odmah ispred vrata. Otmen je, dostojanstven. Nije navikao da bude tako bespomoćan. Danas je trebalo da postane deda.

Veličanstveno iščekivanje preraslo je u bol što kida srce.

„Gospodine, strašno mi je žao“, govori lekar dok tiho izlazi iz prostorije. „Budite uvereni da smo učinili sve što je u ljudskoj moći da ublažimo porođajne muke vaše ćerke i

da spasemo bebu. Znam koliko je ovo teško. Molim vas da prenesete naše saučešće bebinom ocu kada konačno budete mogli da stupite u vezu s njim u inostranstvu. Nakon tolikih razočaranja, vaša porodica je sigurno gajila veliku nadu.“

„Hoće li moći još da rađa?“

„Nije preporučljivo.“

„Ovo će je dokusuriti. A i njenu majku, kada bude čula. Zna, Kristina nam je jedinica. Tapkanje nožica... početak novog naraštaja...“

„Razumem, gospodine.“

„Kakve su opasnosti bude li ona...“

„Mogla bi da plati životom. A i izrazito je mala verovatnoća da bi vaša ćerka uopšte mogla da iznese do kraja još jednu trudnoću. Kada bi pokušala, ishod bi mogao da bude...“

„Razumem.“

Lekar utešno stavlja ruku na ožalošćenog čoveka, ili se bar tako događa u mojim maštarijama. Oni se susreću pogledima.

Lekar se osvrće da se uveri da ih sestre ne čuju. „Gospodine, smem li nešto da predložim?“, kaže on tiho, ozbiljno. „Znam za jednu ženu u Memfisu...“

POGLAVLJE 1

Ejveri Staford

EJKEN, JUŽNA KAROLINA, DANAS

Udišem, hitro se pomeram na ivicu sedišta i gladim sako dok se limuzina zaustavlja na vreloom asfaltu. Duž ivičnjaka čekaju novinarski kombiji, naglašavajući značaj jutrošnjeg naizgled bezazlenog sastanka.

Ali nijedan trenutak ovoga dana neće se odigrati slučajno. Ova minula dva meseca u Južnoj Karolini ticala su se samo toga da nijanse budu baš kako treba – da se zaključci uobliče tako da *nagoveštavaju*, ali ništa više.

Konačne izjave ne treba davati.

Makar ne još.

Još dugo, ako bude po mome.

Volela bih da mogu da zaboravim zašto sam došla kući, ali čak i činjenica da moj otac ne čita svoje beleške i ne proverava izveštaj od Lesli, svoje savetnice za medije, predstavlja neosporan podsetnik. Ne može se pobeći od neprijatelja koji se s nama ćutke vozi kolima. On je tu na zadnjem sedištu,

krije se iza sivog, po meri krojenog odela koje visi za trunčicu odveć labavo na očevim širokim ramenima.

Tata zuri kroz prozor, nakrivljene glave. Pomoćnike i Lesli otpratio je u druga kola.

„Jesi li dobro?“ Pružam ruku da sklonim jednu dugu plavu nit kose – svoju – sa sedišta da mu ne ostane na pantalona-ma kada bude izašao. Da mi je ovde majka, ona bi izvadila malenu četku za gromuljice, ali ona je kod kuće, sprema se za drugi događaj dana – porodičnu božićnu fotografiju koja mora da se uslika više meseci unapred... tek za slučaj da se tati pogoršaju izgledi.

On se malo uspravlja na sedištu, diže glavu. Od statičkog elektriciteta gusta seda kosa štrči mu pravo uvis. Rado bih mu je izgadila, ali to ne činim. To bi bilo kršenje protokola.

Dok se majka temeljno bavi sitnicama u našem životu, kao što je baktanje gromuljicama i planiranje porodične božićne fotografije u junu, otac je njena sušta suprotnost. On je nepristupačan – ostrvo čvrste muškosti u domaćinstvu punom žena. Znam da mu je duboko stalo do moje majke, moje dve sestre i mene, ali to osećanje retko kada iskazuje naglas. Znam i da sam mu ja miljenica, ali ujedno i ona koja ga najčešće zbunjuje. On je proizvod vremena kada su žene išle na fakultet da bi našle muža. Nije sasvim siguran šta da radi s tridesetjednogodišnjom ćerkom koja je završila pravo kao prva u klasi na Univerzitetu Kolumbija i zapravo uživa u grubom i neprijatnom svetu kancelarije američkog javnog tužioca.

Šta god bio razlog – možda je to samo zato što su mesta *ćerke perfekcionista* i *ljupke ćerke* u našoj porodici već bila zauzeta – ja sam oduvek bila *ćerka mozak*. Obožavala sam školu i prisutan je bio neizrečeni zaključak da ću ja biti bakljonoša porodice, zamena za sina, ona koja će naslediti

oca. Nekako sam oduvek zamišljala da ću biti starija kada dođe do toga i da ću biti spremna.

Sada gledam tatu i mislim se: *Kako možeš to da ne želiš, Ejveri? Za ovo on radi čitavog života. Za ovo se pokolenja Stafordovih upinju još od Rata za nezavisnost, pobogu.* Naša porodica se oduvek čvrsto držala za povodac javne službe. Tata nije izuzetak. Otkako je diplomirao na vojnoj akademiji Vest Point i služio kao vojni pilot pre mog rođenja, on dostojanstveno i odlučno brani porodično prezime.

Naravno da to želiš, govorim sebi. Oduvek si to želela. Samo nisi očekivala da će se još dogoditi, i ne ovako. To je sve.

Potajno se sa svih deset noktiju držim za najbolji scenario. Neprijatelji će biti pobeđeni na oba fronta – i političkom i medicinskom. Oca će izlečiti spoj hirurgije koja ga je rano vratila kući s letnjeg zasedanja kongresa i pumpe za hemioterapiju koju svake tri sedmice mora da nosi privezanu za nogu. Moje preseljenje kući u Ejken biće privremeno.

Rak više neće biti deo naših života.

On *može* da se pobeđi. I drugima je to polazilo za rukom, a ako iko to može, može senator Vels Staford.

Ne postoji, nigde, ni jači ni bolji čovek od mog oca.

„Spremna?“, pita on, gladeći odelo. Meni lakne kada zagladi onaj petlovski rep u kosi. Nisam spremna da pređem granicu koja deli ćerku od starateljke.

„Pratim te u stopu.“ Sve bih uradila za njega, ali nadam se da će proći još mnogo godina pre nego što budemo morali da obrnemo uloge roditelja i deteta. Shvatila sam koliko je to teško dok sam gledala oca kako se muči da odlučuje umesto svoje matere.

Moja nekada dovitljiva, živahna baka Džudi sada je duh predašnje sebe. Koliko god to bilo bolno, tata ni sa kim ne može da razgovara o tome. Ako se mediji zalepe za činjenicu

da smo je prebacili u *ustanovu*, i to jednu skupu na prekrasnom imanju nepunih petnaest kilometara odavde, to će, u političkom smislu, biti situacija u kojoj svi gube. Imajući u vidu skandal koji je izbio zbog niza smrtnih slučajeva i slučajeva zlostavljanja koji se tiču ustanova za starija lica u korporativnom vlasništvu u našoj državi, tatini politički neprijatelji bi ili ukazivali kako samo oni koji imaju novca mogu da priušte prvorazrednu negu, ili optuživali mog oca da je majku smestio u ustanovu jer je bezdušni klippan koji nimalo ne zarezuje starija lica. Rekli bi da će on rado zažmuriti na potrebe bespomoćnih ukoliko to donosi koristi njegovim prijateljima i finansijerima njegove kampanje.

Istina je da njegove odluke u pogledu bake Džudi ni u kom smislu nisu političke. Mi smo isti kao i druge porodice. Svaka raspoloživa avenija popločana je krivicom, oivičena bolom i prošarana stidom. Mi se stidimo bake Džudi. Plašimo se za nju. Tišti nas to gde bi taj surovi pad u demenciju mogao da se završi. Pre nego što smo je premestili u starački dom, baka je pobešla i od svog staratelja *i* od zaposlenih u svom domaćinstvu. Pozvala je taksi i nestala na ceo dan, samo da bi je naposletku našli kako luta poslovnim kompleksom na čijem je mestu nekada bio njen omiljeni tržni centar. Kako je to uspeła da izvede kada se ne seća ni kako se zovemo – ostaje zagonetka.

Na sebi od jutros imam jedan njen omiljeni komad nakita. Dok izlazim iz limuzine, neodređeno sam ga svesna na ručnom zglobu. Pravim se da sam narukvicu sa vilinim konjicima izabrala u njenu čast, ali ona je tu zapravo kao nemi podsetnik da žene s prezimenom Staford rade ono što mora da se uradi, čak i kada to ne žele. Mesto održavanja jutrošnjeg događaja unosi mi nelagodu. Nikada nisam volela staračke domove.

To je obično pojavljivanje pred javnošću, govorim sebi. Mediji su došli da izveštavaju o događaju, ne da postavljaju pitanja. Rukovaćemo se, običi zgradu, pridružiti se stanarima na rođendanskoj proslavi žene koja puni sto godina. Muž joj ima devedeset devet. Pravi podvig.

Unutra hodnik miriše kao da je neko pustio trojke moje sestre da divljaju sa sredstvima za dezinfekciju u spreju. Vazduh je ispunjen mirisom veštačkog jasmina. Lesli onjuši a zatim klimne glavom u znak odobravanja dok ona, fotograf i nekoliko stažista i pomoćnika staju pored nas sa obe strane. Za ovo pojavljivanje nemamo pratnju obezbeđenja. Ono je zasigurno otišlo da se pripremi za popodnevni forum u gradskoj skupštini. Otac već godinama dobija pretnje smrću od ekstremističkih grupa i dobrovoljačkih milicija, kao i od raznoraznih ludaka koji tvrde da su snajperisti, bioteroristi i otmičari. On te pretnje retko uzima ozbiljno, ali uzima ih njegovo obezbeđenje.

Kada skrenemo za ugao, dočekuju nas direktorka staračkog doma i dve novinarske ekipe s foto-aparatima. Mi obilazimo zgradu. Oni snimaju. Otac mu daje po šarmu. Rukuje se, pozira za fotografije, odvaja vreme da razgovara s ljudima, priginje se invalidskim kolicima i zahvaljuje medicinskim sestrama za težak i zahtevan posao u koji svako-dnevno sebe ulažu.

Ja idem za njim i radim isto. Jedan ljubazan stariji gospodin s polucilindrom od tvida očijuka sa mnom. S dražesnim britanskim naglaskom govori mi kako imam prelepe plave oči. „Da sam pedeset godina mlađi, očarao bih vas da pristanete na sastanak“, zadirkuje me.

„Mislim da ste me već očarali“, odgovaram pa se zajedno smejem.

Jedna sestra me upozorava da je gospodin Mekmoris srebrnokosi zavodnik. On namiguje sestri samo da bi to dokazao.

Dok hodnikom idemo prema proslavi stotog rođendana, shvatam da se zapravo zabavljam. Ljudi ovde izgledaju zadovoljno. Dom nije raskošan kao starački dom bake Džudi, ali daleko je od onih neprikladno vođenih ustanova koje navode podnosioci tužbi u onom nedavnom nizu parnica. Izgledi su da niko od dotičnih podnosilaca tužbi nikada neće videti ni prebijene pare, bez obzira na odštetu koju im sudovi dodele. Lovani koji drže te lance staračkih domova služe se mrežama holding kompanija* i fiktivnih korporacija** koje lako mogu da pošalju u bankrot kako bi избегli plaćanje potraživanja. Zbog toga bi razotkrivanje veza između jednog takvog lanca i jednog od tatinih najstarijih prijatelja i najvećih finansijera moglo da nosi tako razorne posledice. Moj otac je istaknuto lice na koje mogu da se usredsrede bes javnosti i političko upiranje prstiju.

Bes i osuđivanje predstavljaju moćna oružja. Opozicija to zna.

U zajedničkoj prostoriji postavljena je omanja pozornica. Ja stajem sa strane s pratnjom, pored staklenih vrata što gledaju na hladoviti vrt gde, uprkos zverskoj letnjoj vrućini, cveta kaleidoskop cveća.

Na jednoj zaklonjenoj baštenskoj stazi sama stoji neka žena. Okrenuta na suprotnu stranu, naoko je nesvesna zabave dok netremice gleda u daljinu. Rukama se oslanja o štap.

* Kompanije koje umesto kapitala poseduju deonice drugih kompanija i tako upravljaju njima. (Prim. prev.)

** *Shell corporations* – korporacije koje postoje formalno na papiru (obično imaju neki osnivački dokument), ali nemaju stvarni objekat ili značajnu imovinu i poslovanje. (Prim. prev.)

Uprkos tome što je dan topao, na sebi ima jednostavnu pamučnu bleđozutu haljinu i beli džemper. Gusta seda kosa upletena joj je i obavijena oko glave, zbog čega ona, u spoju s tom bezbojnom haljinom, maltene liči na avet, ostatak iz neke davno zaboravljene prošlosti. Povetarac komeša puzavicu na rešetki ali nju kao da ne dodiruje, doprinoseći prividu da ona zapravo nije tu.

Preusmeravam pažnju na direktorku staračkog doma. Ona svima želi dobrodošlicu, nametljivo opisuje razlog za današnje okupljanje – na kraju krajeva, čitavo stoleće života ne dostiže se svakoga dana u sedmici. Još je izuzetnije biti u braku većim delom tog vremena i još imati voljenog kraj sebe. To je zaista događaj dostojan posete jednog senatora.

Da ne pominjem činjenicu da taj par podržava mog oca još otkad je bio u vladi savezne države Južne Karoline. Oni ga faktički poznaju duže nego ja, i bezmalo su mu isto toliko posvećeni. Naša slavljenica i njen muž drže svoje tanke ruke visoko u vazduhu i besomučno pljeskaju kada se pomene ime mog oca.

Direktorka pripoveda priču o ljupkim ljubavnicima smeštenim za središnjim stolom. Lusi se rodila u Francuskoj kada su ulicama još lutale kočije s konjskom zapregom. Teško je to čak i zamisliti. Njen suprug Frenk, vojni pilot, oboren je u borbi. Njihova priča liči na filmsku – neodoljiva ljubav. Kao deo lanca za bekstvo, Lusi je pomogla da se on preruši i ranjen prokrijumčari iz zemlje. On se posle rata vratio da je nađe. Ona je još živela na istom poljoprivrednom imanju s porodicom, skrivajući se u podrumu, jedinom preostalom delu kuće.

Događaji koje su to dvoje preturili preko glave navode me na divljenje. Eto šta je sve moguće kada je ljubav prava i snažna, kada su ljudi posvećeni jedno drugom, kada će

žrtvovati sve da bi bili zajedno. To i ja želim za sebe, ali ponekad se pitam da li je to moguće za naš savremeni naraštaj. Mi smo tako rasejani, tako... u gužvi.

Poglednuvši svoj verenički prsten, pomišljam: *Eliot i ja ćemo uspeti. Odlično se poznajemo. Oduvek smo bili jedno uz drugo...*

Uzevši dragana za ruku, slavjenica polako ustaje sa stolice. Oni idu zajedno, pogrbljeni i krivi i naslanjajući se jedno na drugo. Prizor je dražestan i dirljiv. Nadam se da će moji roditelji doživeti tu zrelu fazu života. Nadam se da će imati dugu penziju... jednog dana... u *dalekoj* budućnosti kada otac konačno bude odlučio da uspori. Ova bolest ne može da ga uzme u pedeset sedmoj. Premlad je. Postoji očajnička potreba za njim, kako kod kuće tako i u svetu. Još on ima posla, a nakon toga, moji roditelji zaslužuju penziju u kojoj godišnja doba prolaze mirno i vreme koje mogu da provode zajedno.

Grudi mi obliva osećanje nežnosti i odagnavam te misli. *U javnosti je zabranjeno upadljivo pokazivanje osećanjâ – kako me Lesli neretko podseća. Žene ne mogu to da priušte u ovoj areni. Na to se gleda kao na nestručnost, slabost.*

Kao da je to već ne znam. Ni sudnica nije mnogo drugačija. Advokaticama se uvek sudi u više pogleda. Mi moramo da igramo po drugačijim pravilima.

Kada se susretnu blizu pozornice, moj otac salutira Frenku. Čovek zastaje, uspravlja se i uzvraća gest s vojničkom tačnošću. Pogledi im se susreću i trenutak je čist. Možda izgleda savršeno na slici, ali nije za foto-aparat. Otac čvrsto steže usne. Trudi se da ne zaplače.

Ne liči na njega da se toliko približi stanju u kome to može da se vidi.

Gutam još jedan nalet osećanjâ. Usne mi uzdrhte kada izbacim dah. Povlačim ramena, odvraćam pogled i usredsređujem se na prozor, proučavam onu ženu u vrtu. Ona još stoji tamo i netremice gleda u daljinu. Ko je ona? Šta traži?

Kroz staklo prolazi bučni refren pesme „Srećan rođendan“, zbog čega se ona lagano okreće prema zgradi. Osećam kako me pesma vuče. Znam da će se foto-aparati verovatno okrenuti prema meni i da ću izgledati rastrojeno, ali ne mogu sasvim da se iskobeljam iz zurenja u stazu napolju. Hoću da vidim barem ženino lice. Hoće li biti bezizrazno kao letnje nebo? Da li je ona samo smetena i zabludela, ili je namerno preskočila proslavu?

Lesli me s leđa cima za sako, a ja zauzimam stav mirno poput školarke koju su uhvatili da govori u redu.

„Srećan tebi rođ... *Usredsredi se*“, otpeva mi ona blizu uva, a ja klimnem glavom kada se skloni da zauzme bolji ugao za uslikavanje mobilnim telefonom fotki koje će se naći na očevom profilu na *Instagramu*. Senator je odlično obavešten o svim najnovijim društvenim medijima, premda nijednim ne ume da se služi. Time se genijalno bavi njegova savetnica za medije.

Proslava se nastavlja. Sevaju blicevi foto-aparatâ. Članovi srećne porodice brišu suze i snimaju dok moj otac daruje uramljeno pismo-čestitku.

Na kolicima donose tortu, na kojoj plamti stotinu svećica.

Lesli je oduševljena. Prostoriju preplavljuju sreća i osećanja, rastežući je kao balon pun helijuma. Bude li iole više radosti, svi ćemo odleteti.

Neko me dodiruje po ruci i zapešću, obuhvatajući me prstima tako neočekivano da se trgnem, a zatim zastanem kako ne bih napravila scenu. Stisak je hladan, koščat i drhtav, ali iznenađujuće jak. Okrećem se da bih videla ženu iz vrta.

Ona ispravlja zgurena leđa i zagleda se u mene očima boje hortenzija na našem imanju *Drejden Hilu* – one su blage i bistro plave sa svetlijom izmaglicom oko rubova. Njene nabrane usne drhte.

Pre nego što stignem da se saberem, po nju dolazi medicinska sestra, čvrsto je uhvativši za ruku. „Mej“, veli ona, uputivši mi pogled izvinjenja. „Hajdete sa mnom. Ne smete da gnjavite naše goste.“

Umesto da mi pusti ručni zglob, starica se drži za njega. Izgleda kao da je očajna, kao da joj nešto treba, ali ja ne mogu da zamislim šta bi to bilo.

Ona mi pomno gleda lice, isteže se uvis.

„Fern?“, prošapće.

POGLAVLJE 2

Mej Krandal

EJKEN, JUŽNA KAROLINA, DANAS

Katkad mi se čini da su reze u mojoj glavi zardale i da su se izlizale. Vrata se otvaraju i zatvaraju kako im se hoće. Ovde provirim unutra. Onde je prazan prostor. Mračno mesto u koje se bojim da zavirim.

Nikada ne znam šta ću zateći.

Ne mogu da predvidim kada će se neka zapreka širom otvoriti, ni zašto.

*Pokretači.** Tako to psiholozi zovu u TV emisijama. Pokretači... kao da udar pali barut i šalje projektil kroz cev puške. To je neprikladna metafora.

Njeno lice pokreće nešto.

Otvaraju se neka vrata daleko u prošlost. Ja isprva nesvesno posrćem kroz njih, pitajući se šta li je zaključano u toj sobi. Čim je oslovim kao Fern, znam da ne mislim na Fern. Vratila sam se još dalje. Zapravo vidim Kvini.

* Na engleskom *triggers*, što znači i *okidači*, *obarači*. (Prim. prev.)